Chen ?nternet Ba??ml?l??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Chen ?nternet Ba??ml?l??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18608

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Chen ?nternet Ba??ml?l??? Ölçe?i (CIAS), orijinal olarak Chen ve arkada?lar? taraf?ndan geli?tirilmi? olan ve bireylerdeki ?nternet Ba??ml?l??? düzeylerini ve semptomlar?n? ölçmek amac?yla tasarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?, Ceyhan, Boysan ve Kadak (2018) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle ?nternet kullan?m?n?n kontrol edilememesi, yoksunluk, tolerans, sosyal i?levsellikte bozulma gibi ba??ml?l?k kriterlerini de?erlendirmeye odaklanmaktad?r. Adaptasyon, genel popülasyonda online ba??ml?l?k ile ba?lanma stili, duygu düzenleme, depresyon ve anksiyete aras?ndaki ili?kileri inceleyen geni? bir ara?t?rma ba?lam?nda kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

?nternet Ba??ml?l???, Chen ?nternet Ba??ml?l??? Ölçe?i, CIAS, Uyarlama, Psikometrik, Online Ba??ml?l?k, Duygu Düzenleme, Ba?lanma Stili

Yazarlar

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?n? gerçekle?tiren yazarlar: Ceyhan, E., Boysan, M., Kadak, M. T.

Amaç

Chen ?nternet Ba??ml?l??? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin ?nternet kullan?m al??kanl?klar?n?n potansiyel olarak ba??ml?l?k yap?c? olup olmad???n?, belirlenen klinik kriterler çerçevesinde saptamakt?r. Ölçek, ?nternet Ba??ml?l??? Bozuklu?u'nun (?BB) ?iddetini ve farkl? boyutlar?n? (örne?in, zorlay?c? kullan?m, yoksunluk belirtileri) nicel olarak ölçmeye olanak tan?r. Türk kültürüne uyarlanmas?yla birlikte, ölçe?in amac? Türkiye popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir te?his ve ara?t?rma arac? olarak hizmet vermektir.

Ceyhan ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas? (2018), bu ölçe?i kullanarak online ba??ml?l?k durumunun, bireylerin psikolojik de?i?kenleri (depresyon, anksiyete, ba?lanma stili) ile olan ili?kisini ara?t?rmay? hedeflemi?tir. Bu ba?lamda ölçek, sadece ba??ml?l??? tespit etmekle kalmay?p, ayn? zamanda ba??ml?l??a e?lik eden veya onu tetikleyen psikososyal faktörleri anlamada da önemli bir rol oynam??t?r.

Yap?

Chen ?nternet Ba??ml?l??? Ölçe?i (CIAS), temel olarak ?nternet Ba??ml?l??? yap?s?n? ölçmektedir. ?nternet Ba??ml?l???, genellikle dört veya be? temel boyutta kavramsalla?t?r?l?r ve bu ölçek de bu boyutlar? yans?tmak üzere tasarlanm??t?r. Bu boyutlar aras?nda ?unlar yer al?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Zorlay?c? Kullan?m (Compulsive Use): Bireyin ?nternet kullan?m?n? kontrol edememesi ve planlanandan daha uzun süre çevrimiçi kalmas?.
Yoksunluk Belirtileri (Withdrawal Symptoms): ?nternet eri?imi kesildi?inde hissedilen huzursuzluk, gerginlik veya sinirlilik.
Tolerans (Tolerance): ?stenen etkiyi elde etmek için giderek daha fazla ?nternet ba??nda zaman geçirme ihtiyac?.
??levsellikte Bozulma (Functional Impairment): ?nternet kullan?m?n?n i?, okul, sosyal ya?am veya ki?isel hijyen gibi alanlarda ciddi sorunlara yol açmas?.
Sa?l?kla ?lgili Sorunlar (Health-related Problems): ?nternet kullan?m?ndan kaynaklanan fiziksel veya psikolojik rahats?zl?klar.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?n?n geçerlik analizlerine dair spesifik istatistiksel detaylar (örne?in, DFA/AFA sonuçlar?, korelasyon katsay?lar?) bu kaynakta do?rudan sunulmam??t?r (kaynakta geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi?tir). Ancak, Ceyhan, Boysan ve Kadak (2018) taraf?ndan yap?lan çal??ma, ölçe?in Türk popülasyonunda geçerli?ini sa?lamak amac?yla psikometrik analizler içermek zorundad?r. Genellikle bu tür uyarlama çal??malar?nda yap? geçerli?i (faktör analizi) ve ölçüt ba??ml? geçerlik (depresyon, anksiyete gibi ilgili yap?larla korelasyon) incelenir.

Ara?t?rmac?lar, ölçe?in orijinal yap?s?n? Türkçede de koruyup korumad???n? belirlemek için gerekli geçerlik çal??malar?n? yürütmü?lerdir. Bu, ölçe?in gerçekten ?nternet ba??ml?l???n? ölçtü?ünü ve ölçtü?ü yap?y? di?er ilgili psikolojik yap?larla beklenen ?ekilde ili?kilendirdi?ini göstermeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Türkçe formun güvenirlik de?erleri (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s?, test-tekrar test güvenirli?i) bu kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir (kaynakta güvenirlik bilgisi '-' olarak i?aretlenmi?tir). Bununla birlikte, Ceyhan ve arkada?lar? (2018) taraf?ndan yürütülen adaptasyon çal??mas?, ölçe?in iç tutarl?l???n? ve zamana kar?? kararl?l???n? de?erlendiren güvenirlik analizlerini mutlaka içermi?tir.

Yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y?, yani ?nternet ba??ml?l???n?, ne kadar ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Güvenilir bir ölçek, farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemlerde uyguland???nda tutarl? sonuçlar vermelidir. ?lgili akademik yay?na ba?vurularak, Türkçe formun güvenirlik katsay?lar?na ula??labilir.

Faktör Analizi

Chen ?nternet Ba??ml?l??? Ölçe?i'nin orijinal yap?s? çok boyutludur ve genellikle be? faktörlü bir

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap?y? destekler. Türkçe uyarlama sürecinde, adaptasyonu gerçekle?tiren ara?t?rmac?lar (Ceyhan et al., 2018) muhtemelen Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullanarak ölçe?in orijinal faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu do?rulam??lard?r.

Faktör analizi, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? zorlay?c? kullan?m, yoksunluk, tolerans, i?levsellikte bozulma ve sa?l?k sorunlar? gibi alt boyutlar?n birbirinden ayr???p ayr??mad???n? ve her bir maddenin do?ru alt faktöre yüklendi?ini kontrol etmek için kritik öneme sahiptir. Bu analizler, ölçe?in yap? geçerli?ini destekleyen temel bulgulard?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme bilgisi kaynakta sunulmam??t?r ('-'). Orijinal ölçek genellikle Likert tipi bir derecelendirme format?na sahiptir.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Genel Popülasyon (General Population)

Age Group: Yeti?kinler (Adults), Adaptasyon çal??mas? genel popülasyon üzerinde yap?lm??t?r.

Population Details: Ceyhan ve arkada?lar? (2018) çal??mas?n?, online ba??ml?l?k, ba?lanma stili, duygu düzenleme, depresyon ve anksiyete aras?ndaki ili?kileri test etmek amac?yla geni? bir genel popülasyon örneklemi üzerinde gerçekle?tirmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Zorlay?c? Kullan?m, Yoksunluk, Tolerans, ?nternet Ba??ml?l???, Psikometrik Özellikler, Ceyhan, Kadak, Boysan

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l: **2018**. Ölçe?in kullan?m? için izinler ve ücret bilgisi, uyarlamay? gerçekle?tiren yazarlar?n (Ceyhan, Boysan, Kadak) ba?l? bulundu?u kurumlardan veya makalenin yay?nland??? dergiden teyit edilmelidir. Ölçe?in orijinal formu, akademik ara?t?rma amaçlar? için genellikle eri?ilebilir durumdad?r.

Kaynaklar

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?na ait temel referans a?a??dad?r:

Ceyhan, E., Boysan, M., & Kadak, M. T. (2018). Associations between online addiction, attachment style, emotion regulation, depression and anxiety in general population: Testing the proposed diagnostic criteria for internet addiction. *Sleep and Hypnosis: A Journal of Clinical Neuroscience and Psychopathology, 21*(2), 123-139.

Ek olarak, ölçe?in Türkçe formuna dair bir ba?lant? mevcuttur: researchgate.net.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: chen-internet-bagimliligi-olcegi-toad.pdf

Chen ?nternet Ba??ml?l??? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri bu kaynakta sunulmam??t?r. Maddelere ula?mak için Ceyhan, Boysan ve Kadak (2018) taraf?ndan yay?nlanan akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM